

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/355/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614207084
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8614207084.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Moniky Juskovej v právnej veci žalobkyne D. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/XX, XXX XX K., právne zastúpenej JUDr. Róbertom Slamkom, advokátom so sídlom Radlinského 1735/29, 026 01 Dolný Kubín, proti žalovanému POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník, č.k. 8C/170/2014-71 zo dňa 25.05.2015 a uzneseniu Okresného súdu Svidník č.k. 8C/170/2014-78 zo dňa 11.06.2015, jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok.

Potvrdzuje uznesenie č.k. 8C/170/2014-78 zo dňa 11.06.2015

Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni na účet jej práv. zástupcu JUDr. Róberta Slamku, advokáta, so sídlom v Dolnom Kubíne trovy právneho zastúpenia vo výške 87,50 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvého stupňa“) vo výroku I. zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., Karloveské rameno 8, Bratislava zo dňa 20.10.2014, sp. zn. SR 07849/14. Vo výroku II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 559,74 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení uviedol, že zo zmluvy o úvere uzavretej medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom dňa 29.05.2012 zistil, že žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 1.400 eur, ktorý mala splácať v dvoch pravidelných mesačných splátkach po 910 eur, počnúc dňom 02.07.2012, pričom žalobkyňa sa zaviazala splatiť tento úver navýšený o príslušný poplatok vo výške 420 Eur, t.j. celkovo 1820 eur. Z rozhodcovskej zmluvy uzavretej rovnaký deň ako zmluva o úvere zistil, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 800502084 budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, resp. pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu.

Súd prvého stupňa citoval ustanovenie § 37 ods. 1, § 39, § 40 § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, 4 písm. r) a 5, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovenia § 40 ods. 1, § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „Zákon o rozhodcovskom konaní“).

Z obsahu spisu zistil, že žalobkyňa podala žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v zákonnej 30 dňovej lehote, v ktorom namietala platnosť rozhodcovskej zmluvy ako dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Z obsahu úverovej zmluvy pre súd prvého stupňa nevyplývalo, že by žalobkyňa pri jej uzatváraní a plnení konala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobkyňa je (a aj bola) fyzickou osobou - nepodnikateľom, pričom súčasťou zmluvy je aj prehlásenie žalobkyne, že finančné prostriedky sú jej poskytnuté na „iný účel“ ako je zamestnanie, podnikanie alebo podnikanie. Tak zmluva o úvere ako aj rozhodcovská zmluva sú preto zmluvami spotrebiteľskými, nakoľko pri uzatváraní a plnení týchto zmlúv konal žalovaný ako dodávateľ v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a žalobkyňa ako spotrebiteľ nie.

Mal za to, že rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola dopadá aj na za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách.

Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 06.01.2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 v zmysle ktorého princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany a neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.

Zistil, že súčasťou rozhodcovskej zmluvy je aj stanovenie možnosti odstúpiť od nej v lehote 10 dní od jej uzatvorenia (čl. II bod 3), to je však ledva čitateľné. Navyše od spotrebiteľa nemožno spravodlivo žiadať, aby využil svoje právo na odstúpenie od zmluvy, ktorej uzavretie ani primárne nesledoval, ak nerozumie obsahu tejto zmluvy pre neposkytnutie dostatočného vysvetlenia zo strany dodávateľa a navyše ak ju uzavrel v čase, keď medzi účastníkmi zmluvného vzťahu nebol spor, z ktorého by hrozilo využitie rozhodcovskej zmluvy pre stanovenie orgánu, ktorý by mal spor riešiť.

Súd prvého stupňa zároveň dodal, že rozhodcovská zmluva bola žalobkyňou (spotrebiteľom) podpísaná v rovnaký deň ako zmluva o úvere (29.05.2012) a teda nie v čase vyššej bdelosti po vzniku sporu ale už na samom začiatku zmluvného vzťahu, kedy jej žalobkyňa nemusela prikladať vyšší význam, pretože nepochybne vôľa žalobkyne primárne smerovala k uzavretiu zmluvy o úvere a získaniu úveru. Pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú doložku v znení, ako je formulovaná aj v prejednávanej veci, tak možnosť voľby spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou podávajú rozhodcovské žaloby veriteľa, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej zmluvy.

Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy videl tiež v geografickom faktore v zmysle judikatúry. Nepriemeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva. Už len samotná vzdialenosť cca 450 km (Giraltovce - Bratislava) na rozhodcovské konanie je odradzujúca (rozsudok Súdného dvora EÚ C-240/98 - C-244/98 Océano Grupo Editorial).

Súd prvého stupňa tak zistil dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. c) Zákona o rozhodcovskom konaní - neplatnosť rozhodcovskej zmluvy.

Dodal, že v prejednávanej veci rozhodcovský súd rozhodcovským bez nariadenia pojednávania rozsudkom priznal žalovanému (v rozhodcovskom konaní v pozícii žalobcu) okrem iného napr. aj nárok na zaplatenie poplatku vo výške 285,60 Eur, ktorý už bol právoplatne určený za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Navyše z poučenia rozhodcovského rozsudku (v spise na čl. 5) vyplýva, že preskúmanie rozhodcovského rozsudku je spoplatnené v zmysle Sadzobníka poplatkov, ktorý tvorí prílohu č. 2 RP rozhodcovského súdu“ už len táto skutočnosť zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pretože v prípade súdneho konania by bol spotrebiteľ v zmysle § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch od súdneho poplatku za odpor proti platobnému rozkazu (ako aj za odvolanie) oslobodený. Navyše v poučení nie je zverejnená

výška poplatku (poučenie obsahuje len odkaz na Rokovací poriadok rozhodcovského súdu), čo bráni spotrebiteľovi v možnosti prehodnotiť to, či bude alebo nebude ochotný opravný prostriedok (žiadosť o preskúmanie rozhodcovského rozsudku) podať. Takto stanovená poplatková povinnosť môže viesť k rezignovaniu spotrebiteľa a jeho následného upustenia od bránenia sa proti uplatnenému nároku. Pri rozhodovaní rozhodcovského súdu boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, čo zakladá aj ďalší dôvod pre zrušenie rozhodcovského súdu podľa § 40 ods. 1 písm. j) Zákona o rozhodcovskom konaní.

Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa vyhovel žalobe a zrušil rozhodcovský rozsudok uvedený vo výroku I. tohto rozsudku.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a úspešnej žalobkyňi priznal náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 559,74 Eur, ktoré je povinný nahradiť v konaní (procesne) neúspešný žalovaný v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet jej právneho zástupcu v súlade s ust. § 149 ods. 1 O.s.p.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalovaný. Namietal nesprávne skutkové zistenia ako aj nesprávne právne posúdenie vecí, teda svoje odvolanie zdôvodnil ust. § 205 ods. 2 písm. c/, d/, f/ Občianskeho súdneho poriadku. S poukazom na ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka zdôraznil, že neprijateľnou podmienkou je dojednanie, ktoré vyžaduje v rámci rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Medzi žalobkyňou a žalovaným však išlo o dojednanie tzv. nevýhradnej rozhodcovskej zmluvy, keďže takéto dojednanie umožňovalo každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania, teda rozhodcovská zmluva nevyžadovala od žalobkyne, aby spory so žalovaným riešila výlučne v rozhodcovskom konaní. Namietal, že súd prvého stupňa aplikoval priamo Smernicu Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, pričom smernica nemá v zásade priamy účinok na území členského štátu a je záväzná len pre členské štáty a nie aj pre jednotlivcov. V spore medzi osobami súkromného práva nie je možné účinne domáhať sa ustanovení smernice. Mal za to, že uzavretím rozhodcovskej zmluvy nebolo dotknuté právne postavenie spotrebiteľa, keďže tento má možnosť obrátiť sa skôr ako dodávateľ na všeobecný súd s nárokom z titulu jeho práv alebo má možnosť sa brániť v rozhodcovskom konaní. V prípade, ak by bola prijatá argumentácia súdu prvého stupňa, tak by to úplne znemožňovalo využitie rozhodcovského konania pre žalovaného, čo však nebolo úmyslom zákonodarcu. Zdôraznil, že rozhodcovské konanie má oporu v zákone o rozhodcovskom konaní, ktorý arbitrabilitu spotrebiteľských sporov nevyklučuje a nezakazuje. Prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov, konkrétne ustanovenie § 4 ods. 2 písm. r/ zákona č. 258/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov, ako aj aktuálneho § 9 ods. 2 písm. v/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení zákona č. 394/2011 Z.z. Rovnaký záver vyplýva aj zo znenia aktuálne určenej Smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere (Čl. 24 ods. 1), ktorá zaväzuje členské štáty zabezpečiť primeraný a účinný postup na urovanie spotrebiteľských sporov, ktoré sa dotýkajú zmluvy o úvere. Zdôraznil, že platné a účinné ustanovenia týkajúce sa spotrebiteľských úverov sú vo vzťahu k právnej úprave spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku nielen lex specialis, ale aj lex posterior a teda jednoznačne majú prednosť pri aplikácii. Prípustnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských sporoch vyplýva aj z odporúčania Komisie č. 98/257 ES o zásadách použiteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov. Namietal, že rozhodcovská zmluva bola dojednaná medzi žalobkyňou a žalovaným na samostatnom liste papiera, teda oddelene od samotnej zmluvy o úvere, čo znamená, že uzavretie zmluvy o úvere v predmetnom prípade nebolo podmienené uzavretím rozhodcovskej zmluvy a jedná sa o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Trval na to, že v rozhodcovskom konaní nedošlo k porušeniu ustanovenia § 17 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, teda k porušeniu zásady rovnosti účastníkov. Navrhol napadnutý rozsudkom zmeniť a žalobu zamietnuť ako nedôvodnú alebo rozsudok zrušiť.

Žalovaný taktiež nesúhlasil s rozhodnutím súdu, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 331,50 Eur, a to z dôvodu, že žalobkyňa bola oslobodená od súdnych poplatkov. Toto rozhodnutie považoval za nesprávne. Voči rozsudku podal odvolanie v zákonnej lehote, vo veci ešte nie je právoplatné rozhodnuté, konanie nemožno považovať za právoplatné ukončené a teda nie je vylúčený ani plný úspech žalovaného vo veci samej. Na základe uvedeného bol presvedčený, že napadnuté uznesenie je vydané predčasne, a preto sa nestotožňuje ani s úhradou právneho zastúpenia.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa podaním zo dňa 06.07.2015. Mala za to, že k spornej otázke rozhodcovskej zmluve súd prvého stupňa dostatočne vyargumentoval prečo rozhodcovská zmluva nie je „nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou“. Pri posúdení platnosti rozhodcovskej zmluvy v spotrebiteľskej zmluve správne aplikoval ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka o výklade v pochybnostiach v prospech spotrebiteľa, t.j. v prospech neplatnosti rozhodcovskej zmluvy (doložky) obmedzujúcej právo každého na ústavne zaručenú súdnu ochranu. Žalovanej sa navyše podarilo u žalobkyni vyvolať nepríjemnou vzdialenosťou miesta rozhodcovského konania odradzujúce účinky vo vzťahu k uplatňovaniu svojich práv voči žalovanej. Nesúhlasila s tvrdením žalovanej, že uzavretie úverovej zmluvy medzi žalobkyňou a žalovanou nebolo podmienené uzavretím rozhodcovskej zmluvy. Žiadala, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny a priznal žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania vo výške 87,50 eur.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní preskúmal napadnutý rozsudok a uznesenie ako aj konanie im predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 212 O.s.p. a zistil, že odvolania žalovaného nie sú dôvodné. O odvolaní bolo rozhodnuté postupom podľa § 214 ods. 2 v spojení s ust. § 156 ods. 3 O.s.p., pričom miesto a čas vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli súdu dňa 04.04.2016.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

V súvislosti s odvolacími námietkami odvolací súd dodáva:

Odvolateľ namieta nesprávny skutkový a právny záver prvostupňového súdu o tom, že rozhodcovská zmluva resp. doložka nebola individuálne dojednaná účastníkmi zmluvného vzťahu.

Spornou otázkou sa stala otázka, či rozhodcovská zmluva, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol a ktorá je upravená v čl. II. zmluvy, podľa ktorej všetky spory zo zmluvy o úvere budú riešené v rozhodcovskom konaní, je podmienkou individuálne dojednanou a ak nie, či zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka).

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách („Smernica“), zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak

napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa.

V zmysle § 54 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou, nemôžu odchyliť v neprospech spotrebiteľa od ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Nesmú obsahovať podľa § 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

V posudzovanej právnej veci sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej zmluvy ako neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza nie z minimálneho okruhu nekalých klauzúl, ktoré sa majú transponovať, ale zo vzorového okruhu klauzúl. V konečnom dôsledku sa okruh neprijateľných podmienok de lege lata uvedený v § 53 ods. 4 OZ upravil postupne viacerými novelami až po uplynutí transpozičnej lehoty (napr. neprimeraná sankcia pod písm. k/ bola upravená až novelou vykonanou zákonom č. 568/2007 Z. z. s účinnosťou od 01. 01.2008, kým hlavná transpozícia bola vykonaná zákonom č. 150/2004 Z. z. účinným od 01. 04. 2004).

Členské štáty si mohli vybrať, do akej miery prevezmú smernicou odporúčané nekalé klauzuly. Zároveň sa však umožnilo členským štátom prekročiť rámec smernice, čo umožnilo upraviť okruh neprijateľných podmienok aj širšie ako odporúča smernica „Členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa“, (čl. 8 Smernice).

Kým smernica vychádza zo vzorového okruhu nekalých klauzúl, slovenský zákonodarca upravil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách na základe indikatívneho výpočtu neprijateľných podmienok (arg. slovo „najmä“ v § 53 ods. 4 OZ). To znamená, že súdu nič nebráni judikovať neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve podľa tzv. generálnej klauzuly v § 53 ods. 1 OZ, a teda nad rámec zoznamu podmienok uvedených v prílohe smernice alebo okruhu uvedeného v Občianskom zákonníku. Nemožno napríklad vylúčiť, že súd so zreteľom na ostatné zmluvné podmienky (čl. 4 ods. 1 Smernice) posúdi rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú bez ohľadu na jej znenie, teda že neobstojí žiadna rozhodcovská doložka a priestor pre rozhodcovské konanie bude len pri preukázateľnom individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy zo strany spotrebiteľa.

Odvolací súd poukazuje na kritériá neprijateľnej podmienky, za ktorú sa považuje podmienka, ktorá 1. je obsiahnutá v štandardnej formulárovej zmluve, 2. spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, 3. nerovnováha musí byť daná v neprospech spotrebiteľa.

Podľa dôvodovej správy k § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka „spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle navrhovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú“.

Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže (predmet rozhodcovskej zmluvy) a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení technika predkladania - inkorporovanie doložky do všeobecných zmluvných podmienok versus vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste (hárku) papiera. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/2/2014).

Nemožno tak súhlasiť s názorom žalovaného prezentovaným v priebehu konania pred prvostupňovým súdom, ako aj v odvolaní, že tým, že vyhotovil samostatné - osobitné zmluvné dojednania, ktoré v čl. II. formuluje vôľu účastníkov v prípade sporu medzi zmluvnými stranami podrobiť sa rozhodcovskému konaniu je individuálne dojednanie predmetnej rozhodcovskej doložky. Ako správne konštatoval prvostupňový súd, ani takto formulovaná rozhodcovská zmluva nemá charakter individuálne dojednanej zmluvnej podmienky.

Žalobca nemal možnosť ovplyvniť obsah predmetnej zmluvy. Mohol ju len pri podpise úverovej zmluvy prijať ako celok alebo odmietnuť. Obsah tejto rozhodcovskej doložky bol dodávateľom vopred pripravený a na jej obsahu žalobca nijakým spôsobom neparticipoval. Už len tento samotný fakt spochybňuje tvrdenie žalovaného, že ide o individuálny návrh na riešenie prípadného sporu v rozhodcovskom konaní.

Odvolačný súd sa preto nestotožnil s tým, že rozhodcovská zmluva bola individuálne dojednaná medzi žalobkyňou a žalovaným. S poukazom na ustanovenie § 41 ods. 1 zákona číslo 244/2002 Z. z. je tiež zrejmé, že žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote tridsiatich dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkmi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Žalobkyňa v súlade s týmto zákonným ustanovením a v zákone stanovenej lehote podala žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Odvolačná námietka žalovanej týkajúca sa predčasnosti a nesprávnosti rozhodnutia o trovách konania nie je dôvodná. V zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. je pod pojmom rozhodnutie, ktorým sa konanie končí potrebné rozumiť rozhodnutie vo veci samej, t.j. rozsudok alebo uznesenie o zastavení konania a pod.. Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku súdu nevyplýva povinnosť vyčkať s rozhodovaním o trovách konania do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného správny bol preto postup súdu prvého stupňa pokiaľ žalobe na zrušenie rozhodcovského rozsudku vyhovel. Preto postupom podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny, vrátane výroku o trovách konania.

Súd prvého stupňa uznesením č.k. 8C/170/2014-78 zo dňa 11.06.2015 uložil žalovanej zaplatiť súdny poplatok za návrh na začatie konania v sume 331,50 Eur podľa § 2 ods. 2, § 4 ods.2 písm. za) a položky 3 písm. c/ Sadzobníka súdnych poplatkov, zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení a to v lehote do 10 dní od doručenia tohto rozhodnutia.

Odvolačný súd súhlasí s názorom súdu prvého stupňa, že žalobkyňa mala v tomto konaní postavenie spotrebiteľa domáhajúceho sa ochrany svojho práva podľa osobitných predpisov, preto bola podľa § 4 ods. 2 písm. za) Zákona o súdnych poplatkoch oslobodená od súdnych poplatkov a pokiaľ súd jej návrhu vyhovel, povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu v zmysle § 2 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch prešla na žalovaného. Súdny poplatok vo výške 331,50 Eur bol vyrubený v súlade s položkou 3 písm. c) Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch.

Ide o zákonné osobné oslobodenie a dôvodom, prečo zákonodarca ustanovil oslobodenie spotrebiteľov od súdnych poplatkov je skutočnosť, že súdny poplatok v spotrebiteľských veciach odrádza spotrebiteľov uplatňovať svoje nároky na súde alebo brániť svoje práva v pozícii odporcu alebo povinného. Spotrebiteľ je teda v súlade s týmto zákonným ustanovením oslobodený od súdnych poplatkov v sporoch, ktoré vznikli zo spotrebiteľskej zmluvy a v každom konaní, ktoré má základ v spotrebiteľskej zmluve.

Za daného stavu odvolací súd uznesenie č.k. 8C/170/2014-78 zo dňa 11.06.2015 v zmysle § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ust. § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnej žalobkyňi priznal trovy právneho zastúpenia za jeden úkon a to vyjadrenie k odvolaniu vychádzajúc z neurčitej hodnoty sporu v súlade s ust. § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z., teda tarifnej odmeny vo výške 64,53 eur, režijného paušálu 8,39 eur, čo predstavuje sumu 72,92 eur z čoho 20 % DPH predstavuje sumu 14,58 eur, teda odmena za právne zastúpenie predstavuje celkovú sumu 87,50 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.